

Plan-MER bestemmingsplan buitengebied West Maas en Waal

Notitie reikwijdte en detailniveau

projectnr. 246306
revisie 01
1 mei 2012

auteur(s)

Ronald van den Heerik
Tim Artz

Opdrachtgever

Gemeente West Maas - Waal
Postbus 1
6658 ZG Beneden Leeuwen

datum vrijgave

01-05-12

beschrijving revisie 01

definitief

goedkeuring

TA

vrijgave

DvdW

Projectgroep bestaande uit:

Tim Artz
Marco Busscher
Christel Schellingen

Tekstbijdragen:

Ronald van den Heerik
Tim Artz

Datum van uitgave:

1 mei 2012

Contactadres:

Beneluxweg 7
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA Oosterhout

Inhoud

blz.

1	Het plan en de voorliggende notitie.....	2
1.1	Inleiding.....	2
1.2	Doelstellingen en uitgangspunten van Bestemmingsplannen buitengebied	2
1.3	Het plangebied	3
1.4	M.e.r-plicht.....	3
1.5	MER bestemmingsplannen buitengebied en de notitie Reikwijdte en Detailniveau	4
2	De m.e.r.-procedure.....	5
2.1	Wat is een plan-m.e.r.?.....	5
2.2	Procedurele en inhoudelijke eisen aan een plan-m.e.r.	5
3	Beleids- en besluitvormingskader	7
3.1	Beleidskader	7
4	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	8
4.1	Algemene karakteristieken van het gebied	8
4.2	Referentiesituatie	9
5	De voorgenomen activiteit	10
5.1	Alternatieven en scenario's.....	10
5.1.1	<i>Scenario 1 Realistische groei.....</i>	<i>11</i>
5.1.2	<i>Scenario 2 Maximaal realistische groei.....</i>	<i>11</i>
6	Welke effecten worden in het Plan-MER beschouwd?.....	12
6.1	'Scoping' op de belangrijkste effecten en aanpak	12
6.2	Beoordelingskader	13
6.3	Uitwerking beoordelingskader/verwachte effecten.....	13

Bijlage 1 Voortoets Buitengebied West Maas en Waal

1 Het plan en de voorliggende notitie

1.1 Inleiding

De gemeente West Maas - Waal stelt momenteel een bestemmingsplan op voor het buitengebied. Hiertoe is op 19 januari 2012 een nota van uitgangspunten vastgesteld. Voor dit nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied West Maas en Waal' dient vanwege de aanwezige activiteiten en ontwikkelingsmogelijkheden in het buitengebied een plan-m.e.r. doorlopen te worden.

1.2 Doelstellingen en uitgangspunten van Bestemmingsplannen buitengebied

In het op te stellen bestemmingsplan Buitengebied West Maas en Waal staat, naast het conserverend bestemmen van diverse aanwezige functies, een aantal activiteiten centraal. Per landschappelijk deelgebied gelden andere voorwaarden en uitbreidingsmogelijkheden gelden. De landschappelijke deelgebieden zijn:

- Uiterwaarden
- Oeverwallen
- Komgebieden.

Toegestane functies in het buitengebied zijn op hoofdlijnen wonen, agrarische bedrijvigheid, recreatie en natuur. Hiertussen kunnen verschuivingen optreden. Denk hierbij aan nieuwe functie in vrijkomende agrarische bebouwing.

De gemeente wil onder een aantal randvoorwaarden mogelijkheden bieden om vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing te gebruiken voor bedrijfsmatige doeleinden (volledige functieverandering van een agrarische functie naar een bedrijfsmatige functie). De volgende bedrijven kunnen een plek krijgen:

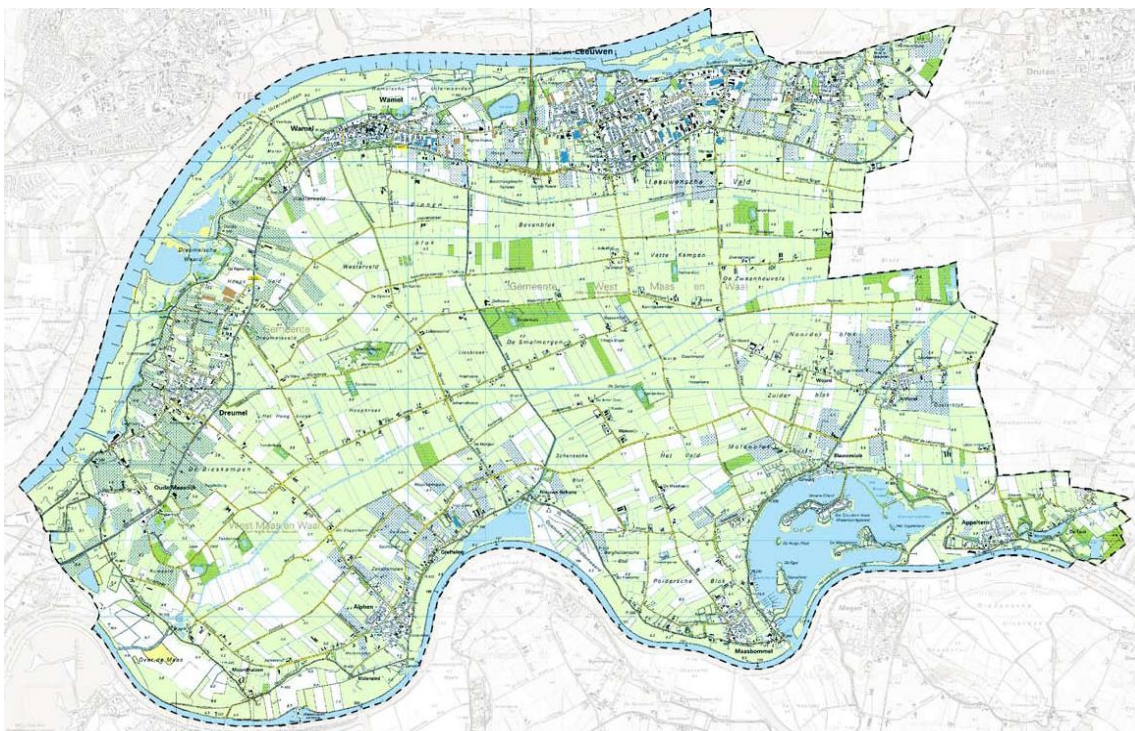
- agrarische verwante bedrijven;
- aan het buitengebied gebonden bedrijven;
- ambachtelijke bedrijven en kunstnijverheid;
- extensieve verblijfsrecreatie;
- kleinschalige horeca die gerelateerd is aan de recreatieve functie van het buitengebied;
- extensieve dagrecreatie;
- opslagbedrijven;
- overige bedrijven.

Deze functies dienen in beginsel ruimtelijke en landschappelijke kwaliteiten toe te voegen aan het buitengebied. Dit dient onder andere te geschieden via sloop van een deel van de bestaande bebouwing, met uitzondering van karakteristieke en/ of monumentale panden, buitenopslag is niet toegestaan, de functie mag geen grote verkeersaantrekkende werking hebben en ook geen onevenredige milieuhinder voor de omgeving of natuur veroorzaken. Het "Beleidskader hergebruik vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied; Regio Rivierenland" is grotendeels van toepassing.

Voor een gedetailleerd overzicht van doelstellingen uitgangspunten wordt verwezen naar de Nota van uitgangspunten bestemmingsplan buitengebied West Maas en Waal 2012. Deze is digitaal te raadplegen <http://www.westmaasenwaal.nl/Wonen-en-Leven/Bouwen-en-Wonen/Buitengebied/Algemene-informatie-Buitengebied.htm>

1.3 Het plangebied

Het plangebied van het bestemmingsplan wordt gevormd door het buitengebied van de gemeente West Maas en Waal, met uitzondering van de dorpskernen. In figuur 1-1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1-1: Ligging van het plangebied in de huidige situatie.

De watersport- en recreatiegebieden Gouden Ham en De Schans hebben een eigen visie en toetsingskader. De zonering, deelgebieden en mogelijkheden die in deze Visie & toetsingskader Gouden Ham/ De Schans zijn beschreven, blijven derhalve gelden voor de binnendijkse en buitendijkse gebieden Gouden Ham/ De Schans. Deze worden overgenomen in het bestemmingsplan buitengebied West Maas en Waal.

1.4 M.e.r-plicht

Uitbreidingsmogelijkheden bouwvlakken voor agrarische bedrijven

In de Nota van uitgangspunten buitengebied West Maas en Waal 2012 is per landschappelijk deelgebied een maximale bouwvlakgrootte aangegeven voor intensieve veehouderijen en voor grondgebonden agrarische bedrijven. De maximale grootte hiervan varieert tussen 1,5 en 2 hectare. Daarnaast is onder omstandigheden nieuwvestiging of verplaatsing mogelijk.

De voorgenomen uitbreidingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven vallen zeer waarschijnlijk onder activiteit D 14 van het Besluit m.e.r. (mogelijk zelfs onder activiteit C 14). Dit betekent dat een plan-m.e.r. noodzakelijk is en daarom worden deze activiteiten nadrukkelijk beschouwd in de plan-m.e.r.

(Kleinschalige) Recreatieve ontwikkelingen

Zowel in de uiterwaarden (hetzij kleinschalig) als in de oeverwallen en komgebieden zijn recreatieve ontwikkelingen mogelijk. De omvang hiervan is beperkt. Het gaat bijvoorbeeld om kleinschalig kamperen of kleinschalige verblijfsrecreatie in of nabij bestaande bebouwing.

De aanleg, wijziging of uitbreiding van een recreatieve activiteit (bijvoorbeeld kamperen) kan vallen onder activiteit D 10 van het Besluit m.e.r. Deze uitbreiding ligt ruim onder de gestelde drempelwaarden. Hiervoor is een vormvrije m.e.r.-beoordeling noodzakelijk. Deze beoordeling wordt geïntegreerd in de plan-m.e.r.

Glastuinbouw

Er wordt in het plan geen nieuwe glastuinbouw mogelijk gemaakt. Wel is intensivering mogelijk. Er wordt vanuit gegaan dat de maximale ruimte reeds in het vigerende bestemmingsplan is opgenomen en dat dus ook formeel juridisch gezien geen uitbreiding mogelijk is.

Omdat geen sprake is van uitbreiding van glastuinbouwgebieden is geen m.e.r. of (vormvrije) m.e.r.-beoordeling noodzakelijk.

Effecten op Natura 2000-gebieden

In en nabij het plangebied ligt het Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Waal'. De effecten van de (extra) activiteiten op deze Natura 2000-gebieden dienen meegenomen te worden.

De effecten op Natura 2000-gebieden worden onderzocht in een Voortoets. Als uit deze Voortoets blijkt dat significante effecten op Natura 2000-gebieden niet uit te sluiten zijn, is een Passende Beoordeling noodzakelijk. Het opstellen van een Passende Beoordeling leidt ook tot een plan-m.e.r. Door reeds een plan-m.e.r. op te starten (voornamelijk vanwege de intensieve veehouderijen) kan een eventuele passende beoordeling direct ingepast worden in het plan-MER.

Windmolens

In het bestemmingsplan worden windmolens/winturbines niet direct toegestaan, maar worden ook niet uitgesloten. Voor windmolens dient een apart bestemmingsplan te worden doorlopen en alleen mogelijk bij bestaande hoge gebouwen in de uiterwaarden. Het gaat dan om maximaal een windmolen/windturbine per bedrijf.

Omdat geen sprake is van uitbreiding van een windturbinepark binnen de definitie van de Wm is geen m.e.r. of (vormvrije) m.e.r.-beoordeling noodzakelijk.

1.5 MER bestemmingsplannen buitengebied en de notitie Reikwijdte en Detailniveau

In de m.e.r. procedure is een raadpleging van de betrokken besturen over de inhoud (reikwijdte en detailniveau) van het MER verplicht. Voor het " bestemmingsplan voor het buitengebied West Maas en Waal" is gekozen voor een schriftelijke raadpleging van de betrokken bestuurlijke instanties. Hiertoe is de voorliggende notitie Reikwijdte en Detailniveau opgesteld. In de notitie worden de kaders van, en de onderzoeksmethodiek voor, de m.e.r. beschreven. De notitie wordt voorgelegd aan de te raadplegen instanties en vormt de start van de m.e.r-procedure.

2 De m.e.r.-procedure

2.1 Wat is een plan-m.e.r.?

Een plan-m.e.r. procedure heeft tot doel het milieubelang volwaardig in de plan- en besluitvorming mee te nemen. De plan-m.e.r. procedure kent procedurele eisen en inhoudelijke eisen die wettelijk zijn vastgelegd.

Een plan-m.e.r. procedure kent naast procedurele stappen ook producten. Het Plan-MER is een rapportage waarin de milieueffecten van het op te stellen ruimtelijk plan aan de hand van alternatieven cq scenario's worden beschreven.

Een plan-m.e.r.-procedure wordt doorlopen bij plannen met een kaderstellen karakter. Dit zijn bijvoorbeeld structuurvisies en ook vaak bestemmingsplannen.

2.2 Procedurele en inhoudelijke eisen aan een plan-m.e.r.

De m.e.r. procedure voor de bestemmingsplannen buitengebied kent de volgende procedurele eisen:

Kennisgeving en zienswijzen;

Het voornemen om een plan te gaan opstellen of een m.e.r.-plichtige activiteit te ondernemen en hiervoor de m.e.r.-procedure te doorlopen moet op een geschikte wijze openbaar worden aangekondigd. Deze kennisgeving wordt gedaan door het bevoegd gezag. De kennisgeving vindt plaats in een of meer dag-, nieuws-, of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze.

Voor het verkrijgen van zienswijzen moeten door het bevoegd gezag stukken ter inzage worden gelegd. Hiervoor zijn in de Wet geen vereisten opgenomen; het bevoegd gezag mag zelf bepalen wat ter inzage wordt gelegd, voor hoe lang, wie zienswijzen mogen indienen en op welke wijze.

Raadpleging en advies over de reikwijdte en het detailniveau van de m.e.r.;

Bij de m.e.r.-procedure raadpleegt het bevoegd gezag, het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het voorbereiden dan wel vaststellen van het betreffende plan of besluit, in alle gevallen de adviseurs en andere bestuursorganen over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (MER). Het gaat daarbij om adviseurs en bestuursorganen die vanwege het wettelijk voorschrift waarop het plan of besluit berust bij de voorbereiding hiervan moeten worden betrokken. Daarnaast worden wettelijke adviseurs artikel betrokken zoals Inspectie Ministerie van Infrastructuur & Milieu, Inspectie Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Voor de vorm van het advies en de raadpleging over reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER zijn in de Wet geen vereisten opgenomen.

Op verzoek advies Commissie m.e.r. over reikwijdte en detailniveau (niet verplicht);

Advies door de landelijke onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) is in deze fase van de procedure op verzoek mogelijk, maar niet verplicht.

Opstellen milieueffectrapport;

Een MER bevat tenminste een beschrijving van:

- probleem en doelstelling;
- de voorgenomen activiteit, alternatieven (scenario's) of varianten;
- relevante plannen en besluiten;
- de huidige situatie en autonome ontwikkeling van het studiegebied;
- de effecten van de voorgenomen activiteit op het studiegebied en een vergelijking van de alternatieven;

- mitigerende en compenserende maatregelen
- leemten in kennis en aanzet tot evaluatieprogramma;
- samenvatting.

Kennisgeving en zienswijzen, advies commissie m.e.r.

Bij het doorlopen van de m.e.r.-procedure wordt in alle gevallen, door het bevoegd gezag, het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het voorbereiden dan wel vaststellen van het betreffende plan of besluit, openbaar kennis gegeven van het MER, het MER ter inzage gelegd, een ieder in de gelegenheid gesteld zienswijzen over het MER naar voren te brengen. Ook wordt advies gevraagd aan de betrokken bestuursorganen en adviseurs en aan de Commissie m.e.r..

Besluit nemen inclusief motivering hoe de m.e.r. in de planvorming is betrokken, mededeling en bekendmaking besluit;

Het plan of besluit wordt pas vastgesteld door het bevoegd gezag als de m.e.r.-procedure tot aan deze stap correct en volledig is doorlopen en de gegevens in het MER redelijkerwijs aan het uiteindelijke plan of besluit ten grondslag kunnen worden gelegd. Bekendmaking en mededeling van het vastgestelde plan of besluit vinden plaats conform de eisen en termijnen uit de procedure van totstandkoming van het betreffende plan of besluit.

Bezwaar en beroep

De mogelijkheden om bezwaar te kunnen maken en beroep aan te kunnen tekenen tegen het vastgestelde plan of tegen het besluit volgen uit de wettelijke bepalingen waarin de betreffende moeder- of basisprocedure is vastgelegd.

Evaluatie van effecten tijdens en na realisatie.

Na vaststelling van een m.e.r.-plichtig plan of het nemen van een m.e.r.-plichtig besluit moet het betreffende bevoegd gezag de daadwerkelijke milieugevolgen van de uitvoering van de voorgenomen activiteit onderzoeken.

Formeel is het bevoegd gezag, in dit geval gemeenteraad van de gemeente West Maas - Waal, verantwoordelijk voor de acties in het kader van de m.e.r.-procedure.

3 Beleids- en besluitvormingskader

3.1 Beleidskader

Het beleidskader is uitgebreid beschreven in de Nota van Uitgangspunten Bestemmingsplan Buitengebied West Maast en Waal 2012. Deze is te raadplegen via de gemeentelijke website.
<http://www.westmaasenwaal.nl/Wonen-en-Leven/Bouwen-en-Wonen/Buitengebied/Algemene-informatie-Buitengebied.htm>

4 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Om de milieueffecten van het plan te kunnen beoordelen en alternatieven te kunnen vergelijken is een vergelijkingsbasis nodig. In MER-termen heet dit de 'referentiesituatie'.

De huidige situatie en de autonome ontwikkelingen vormen de referentie bij het bepalen van de effecten van "het bestemmingsplan buitengebied West Maas en Waal" op de omgeving. Maar wat is nu precies de referentiesituatie? Het is bij bestemmingsplannen (met name voor het buitengebied) lastig te bepalen welke elementen bij het voornemen horen en welke bij de referentiesituatie. Dat komt bijvoorbeeld omdat niet alle voornemens uit het vorige plan zijn gerealiseerd op het moment dat het volgende/nieuw plan wordt vastgesteld.

De referentiesituatie beschrijft daarom de toekomstige toestand van het milieu als het bestemmingsplan niet doorgaat. Dit betekent dat bij de huidige, feitelijke toestand van het milieu in het studiegebied en plangebied de te verwachten 'autonome ontwikkelingen' in de milieusituatie worden opgeteld.

4.1 Algemene karakteristieken van het gebied

Het landschap en de ruimtelijke opbouw van de gemeente West Maas - Waal (en het gehele Rivierengebied) zijn vooral bepaald door de loop van de rivieren Maas en Waal. Rivieren en uiterwaarden worden geflankeerd door dijken en oeverwallen met daarachter de komgronden. De occupatiegeschiedenis en begroeiing hebben gezorgd voor verschillende landschapsbeelden. Opvallend is dat in het landschap de karakteristieke opbouw van het rivierenlandschap nog duidelijk leesbaar is. De 'kom' is nog niet of nauwelijks onderhevig aan nieuwe ontwikkelingen, die elders in het rivierenlandschap het beeld van de kom zijn gaan bepalen. In het gebied zijn oorspronkelijke structuren en patronen nog te herkennen zijn.

Landschappelijk gezien wordt er een onderscheid gemaakt in uiterwaarden, oeverwal en de kom. Het buitengebied kent een overwegend agrarisch karakter. Op een gegeven moment schakelde de landbouw van akkerbouw over op weidebouw ofwel graslanden. De bouwlanden op de oeverwallen werden omgezet in enkele graslanden en veel boomgaarden. De opgaande fruitboomgaarden zijn nu nog steeds kenmerkend voor het oeverwallenlandschap. De kleine onregelmatige blokverkeveling met daarop de vele boomgaarden vormt het intieme kleinschalige landschap op de oeverwal. In het komgebied bepalen agrarische gronden in combinatie met eendekooien, enkele grienden, bosschages en erfbeplanting het beeld.

Het gebied ligt ingeklemd tussen de Maas en Waal en deze rivieren vormen tevens voor een groot deel voor de natuurlijke begrenzing van de gemeente. Het gebied kent nog veel oude wielen, als gevolg van de vele dijkdoorbraken, welke vaak een grote landschappelijke waarden kennen.

Vanwege het smalle karakter van de oeverwal langs de Maas zijn de dorpen vaak langgerekt geworden met lintbebouwing aan de dijk met kleine bebouwingsconcentraties daaromheen. De oeverwallen aan de Waal zijn breder en liggen dus verder van de rivier af. De dorpen gelegen op deze oeverwal zijn dan vaak ook groter en hebben een meer geconcentreerde vorm.

De aanwezigheid van grootgrondbezitters in het gebied heeft ertoe geleid dat er clustering van de bebouwingsconcentraties heeft plaatsgevonden. Daarnaast hebben de voormalige polderschappen uitbreidingen van nederzettingsstructuren in de kom tegengehouden. In de jaren '50 en '60 heeft een grootscheepse ontwatering van de komgronden plaatsgevonden in combinatie met de ruilverkeveling. Daardoor is in het komgebied ook verspreide agrarische bebouwing ontstaan, veelal boerderijverplaatsing vanaf de rand van de oeverwal.

De uiterwaarden zijn landschappelijk en ecologisch van grote betekenis met name door hun ruimtelijke afwisseling en de regelmatige overstroming. Daarnaast moet ruimte worden geboden aan de rivier (zie de beleidslijn Ruimte voor de Rivier). De uiterwaarden van de Maas hebben een ander karakter dan de uiterwaarden van de Waal. Door de kanalisatie zijn oude armen afgesneden waardoor de uiterwaarden sterk wisselen in hun omvang. De ene keer smal waarbij de dijk en de kern de rivier bijna raken om vervolgens te verbreden daar waar een oude Maasarm loopt of heeft gelopen. Zandwinning heeft plaats gevonden en zal plaats vinden in de Maasuitwaerden. De uiterwaarden bij Over de Maas zullen na de zandwinning ingericht worden als natuurgebied en daarmee deel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur. De overige uiterwaarden van de Maas hebben naast een betekenis voor natuur ook een belangrijk recreatieve betekenis. Naast natuurontwikkeling is er ruimte voor recreatie. De uiterwaarden worden voornamelijk gebruikt als grasland en waterberging.

De toeristisch-recreatieve voorzieningen zijn momenteel met name geconcentreerd aan de Maaskant. De Gouden Ham, De Schans en De Tuinen van Appeltern zijn daar belangrijke toeristisch recreatieve trekkers. Met de inrichting van De Gouden Ham en de Schans is direct ingespeeld op het riviereengebied. De Gouden Ham bevat een mix aan recreatieve voorzieningen, die een plek op de verschillende schiereilanden en binnendijks hebben gekregen. De intensieve recreatie in de vorm van campings, vakantieparken, horecavoorzieningen en andere voorzieningen is geconcentreerd in en bij De Gouden Ham. De recreatiewoningen zijn binnen- en buitendijks aanwezig. De drijvende woningen van de Gouden Kust zijn beeldbepalend. Verder is jachthaven Het Hanzeland een grootschalige recreatieve voorziening. In de randzone bevinden zich ook recreatieve voorzieningen, hier zijn de voorzieningen met name kleinschaliger, passend in het landschap en de karakteristieke omgeving van Maasbommel. De Schans en de directe randzone zijn met name gericht op extensieve recreatie. Daar bevinden zich een minicamping, jachthaven Maaszicht en een horecavoorziening. In het komgebied zijn slechts enkele kleinschalige recreatieve bedrijven aanwezig.

4.2 Referentiesituatie

In het Plan-MER zullen de verwachte gevolgen van het voornemen en eventuele varianten/alternatieven worden vergeleken met de verwachte situatie indien het bestemmingsplan niet wordt uitgevoerd, de zogenaamde situatie bij autonome ontwikkeling. Deze referentie(situatie) wordt bepaald door realistisch te verwachten ontwikkelingen die passen binnen het geldende bestemmingsplan. In het MER zal de referentiesituatie worden beschreven en in beeld worden gebracht.

De referentiesituatie voor het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente West Maas en Waal bestaat uit de volgende elementen:

- de huidige feitelijke situatie (alle vergunde activiteiten die zijn gerealiseerd);
- de toekomstige zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied: dit zijn bestemde en vergunde activiteiten die zeker binnenkort ingevuld worden.
- generieke, planoverstijgende ontwikkelingen, zoals normen die voortvloeien uit het Besluit Huisvesting (voor veehouderij) of de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS).

Al andere ontwikkelingen behoren tot het voornemen (zie hoofdstuk 5).

5 De voorgenomen activiteit

In het MER zullen de voorgenomen activiteiten (= 'het voornemen') worden vergeleken met de referentiesituatie.

Het voornemen bestaat uit de volgende algemene elementen:

- (her)bestemmingen die al wel vergund zijn dan wel planologisch mogelijk zijn gemaakt, maar die nog niet benut worden. Denk daarbij aan niet-benutte vergunningruimte en bedrijven die zijn gestopt maar waarvan de vergunning nog geldig is;
- alle nieuwe activiteiten en (her)bestemmingen die nog niet planologisch mogelijk zijn gemaakt, waaronder nieuwvestiging en het benutten van vrijkomende agrarische bebouwing;
- illegale situaties die worden gelegaliseerd.

In het MER krijgen een aantal activiteiten specifiek de aandacht. Dit zijn:

- de intensieve landbouw (nog niet benutte vergunningruimte en wijzigingsbevoegdheid voor bouwvlakvergroting tot maximaal 2 ha)
- de grondgebonden landbouw (nog niet benutte vergunningruimte en wijzigingsbevoegdheid voor bouwvlakvergroting tot maximaal 2 hectare)
- nieuwvestiging grondgebonden agrarische bedrijven op oeverwal en in het komgebied
- binnenplase verplaatsingen agrarische bedrijven
- uitbreidingsmogelijkheden glastuinbouw gekoppeld aan bestaand bouwvlak, dan wel via planwijzigingsprocedure.
- Vervolgfuncties vrijkomende agrarische bebouwing
- Recreatie (o.a. dagrecreatie, verblijfsrecreatie, horeca en verbrede landbouw)

Van deze activiteiten wordt in beeld gebracht in hoeverre er sprake is van milieueffecten (zie hoofdstuk 6).

5.1 Alternatieven en scenario's

Aangezien binnen het bestemmingsplan buitengebied West Maas en Waal geen locaties zijn aangewezen voor grootschalige ontwikkelingen is het beschrijven van (locatie)alternatieven weinig zinvol. Immers beperkte uitbreiding/wijziging van activiteiten wordt binnen de bestemmingsplannen voornamelijk mogelijk gemaakt op locaties waar ook reeds nu een bepaalde vorm van bedrijvigheid of activiteit voorkomt. In geval van nieuwvestiging is nog niet bekend of en waar deze exact zal plaatsvinden.

De precieze omvang van de toekomstige functies in het gebied zijn dus nog onduidelijk. Met name bepalend is in hoeverre gebruik zal worden gemaakt van de ontwikkelingsmogelijkheden in de landbouw, vanwege mogelijke effecten op Natura 2000 en de zeer kwetsbare gebieden Wav. In mindere mate bepalend voor de effecten zijn recreatie en de vervolgfuncties van de vrijkomende agrarische bebouwing.

Door toepassing van scenario's kunnen mogelijke bandbreedtes in de milieueffecten in beeld worden gebracht. Twee scenario's worden in het MER uitgewerkt, waarbij verschillen in de ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw zijn opgenomen.

Het MER beschrijft dan in ieder geval wat de gevolgen voor het milieu zijn als gevolg van de ontwikkeling die maximaal ('wordt case') verwacht worden. Dus wanneer maximaal gebruik wordt gemaakt van de geboden ontwikkelingsruimte. Daarnaast worden de gevolgen van een meer realistische scenario in beeld gebracht.

Bij het ontwikkelen van de scenario's wordt gebruik gemaakt van sectorale trendgegevens die beschikbaar zijn bij bijvoorbeeld het Landbouw Economisch Instituut en/of het CBS. De exacte invulling van de scenario's (uitgangspunten en aannames) worden in overleg met de gemeente nader bepaald.

In de volgende twee paragrafen worden de scenario's op hoofdlijnen beschreven.

5.1.1 *Scenario 1 Realistische groei*

Dit scenario houdt rekening met een realistische (gemiddelde) groei.

Hoofdprincipes realistisch scenario

- § Het aantal dieren neemt naar verwachting niet of nauwelijks toe, maar door de tendens naar schaalvergroting en concentratie zal het aantal bedrijven binnen de gemeente afnemen;
- § Binnen de gehele gemeente is sprake van schaalvergroting bij zowel de grondgebonden agrarische bedrijven, als de niet-grondgebonden agrarische bedrijven, waarbij de kleinere bedrijven stoppen en het aantal dieren op de grotere bedrijven toeneemt. Het totaal aantal dieren in het gebied verandert niet of minimaal.
- § Het totale areaal glastuinbouw verandert niet of minimaal.

5.1.2 *Scenario 2 Maximaal realistische groei*

Dit scenario houdt rekening met de maximaal te verwachten realistische groei.

Hoofdprincipes maximaal realistisch scenario

- § Het aantal dieren neemt naar verwachting licht toe, door de tendens naar schaalvergroting en concentratie zal het aantal bedrijven binnen de gemeente echter afnemen;
- § Binnen de gehele gemeente is sprake van schaalvergroting bij zowel de grondgebonden agrarische bedrijven, als de niet-grondgebonden agrarische bedrijven, waarbij de kleinere bedrijven stoppen en het aantal dieren op de grotere bedrijven toeneemt. Het totaal aantal dieren in het gebied neemt licht toe.
- § Het totale areaal glastuinbouw neemt licht toe.

6 Welke effecten worden in het Plan-MER beschouwd?

In onderstaande paragraaf is aangegeven welke effecten in het MER worden beschouwd en op welke manier. Omdat niet alle milieueffecten van dezelfde omvang zullen zijn en dus van even groot belang bij de besluitvorming vindt vooraf een soort van filtering plaats, in vaktermen ook wel 'scoping' genoemd.

6.1 'Scoping' op de belangrijkste effecten en aanpak

Scoping houdt kernachtig het volgende in: Toespitsen van de informatie in het MER op de voor de besluitvorming relevante informatie. Met dit door scoping verkregen inzicht moet het mogelijk zijn onderbouwde keuzes te maken ten aanzien van de uit te werken informatie.

Het bestemmingsplan buitengebied West Maas en Waal maken geen grootschalige ontwikkelingen mogelijk. De bestemmingsplannen zijn overwegend conserverend van aard. De beperkte ontwikkelingsmogelijkheden zijn veelal gekoppeld aan het bestaande of vrijkomende (agrarische) bouwvlak.

Niet alle ontwikkelingen in het buitengebied West Maas en Waal zijn daarom even belangrijk en relevant voor het milieu. De effecten van ontwikkelingen met minimale of geen milieugevolgen zullen weinig relevant zijn voor de uiteindelijke besluitvorming over de bestemmingsplannen. Het is op Plan-MER niveau bijvoorbeeld minder relevant dat vrijkomende agrarische bebouwing benut kan worden als zorgboerderij. Het MER wordt dusdanig opgesteld dat de belangrijkste ontwikkelingen en de effecten daarvan (in cumulatie) zorgvuldig worden onderzocht en voor de overige ontwikkelingen goed wordt onderbouwd dat milieueffecten minimaal zijn of zelfs niet aanwezig. Kortom het MER helpt het kaf van het koren te scheiden.

De uitstoot van Ammoniak door de landbouw wordt in het MER als een zeer belangrijk, zonet het meest belangrijke, effect beschouwd.

Onderzoeksaanpak effecten landbouw op Natura 2000 gebied en andere kwetsbare gebieden.

De effecten die in het Plan-MER worden beschouwd komen voor een deel overeen met de effecten die ook in het kader van de Voortoets en een eventuele Passende Beoordeling worden onderzocht. Voor het bepalen van eventuele effecten op Natura 2000 gebieden is echter wel sprake van een bijzondere situatie. De alternatieven of scenario's moeten (bij wet bepaald) namelijk vergeleken worden met de feitelijke, actuele situatie van de natuur in deze gebieden. De vergelijkingsbasis is dus niet het zelfde als de referentiesituatie in het MER (zie paragraaf 4.2).

De voortoets verkent of de activiteiten en ontwikkelingen waarin het bestemmingsplan voorziet mogelijke negatieve effecten kunnen hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied.

Uit tabel7-1 (bijlage 1) blijkt dat de voorgenomen ontwikkelingen leiden tot negatieve effecten, welke kunnen leiden tot significante aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. In dit geval is het noodzakelijk om een "passende beoordeling" uit te voeren. In een passende beoordeling wordt meer in detail de kans op een significant effect beoordeeld al dan niet met de inzet van mitigerende maatregelen.

6.2 Beoordelingskader

Het bestemmingsplan voor het buitengebied van de gemeente West Maas - Waal maakt een aantal ontwikkelingen mogelijk die (mogelijk) belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen hebben. Deze activiteiten zijn in hoofdstuk 5 genoemd.

De belangrijkste mogelijk te verwachten milieugevolgen van de ontwikkelingen die door het bestemmingsplan buitengebied West Maas en Waal mogelijk worden gemaakt zijn de effecten van stikstof op Natura 2000 in termen van verzuring en vermesting, verstoring door geluid- en lichthinder en leefbaarheid. Deze effecten zullen in het MER worden beschreven en grotendeels kwalitatief onderbouwd. De ammoniakdepositie zal wel kwantitatief worden bepaald.

Effecten (bijvoorbeeld oppervlakteverlies en verstoring) die als gevolg van recreatie, (glas)tuinbouw en windmolens kunnen optreden zullen kwalitatief worden beschouwd.

Effecten als gevolg van overige activiteiten zullen alleen worden beschouwd indien bij verdere planuitwerking blijkt dat ze relevant zijn voor de besluitvorming.

6.3 Uitwerking beoordelingskader/verwachte effecten

Hieronder is per activiteit een overzicht gegeven van de mogelijke effecten. In het kader van de voortoets (Bijlage 1) zijn een de te verwachten effecten op het gebied van ecologie weergegeven.

Landbouw

Het voorgenomen bestemmingsplan zal meer ruimte bieden aan (grondgebonden) agrarische bedrijven en tuinbouw (vergroting bouwkavels). Deze uitbreidingen zullen op microniveau negatieve gevolgen hebben voor landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden. In het MER zal een beschrijving worden gegeven van de aanwezige landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden op gebiedsniveau. In het MER zal op hoofdlijnen worden ingegaan op de effecten.

De mogelijkheden voor vergroting van de (grondgebonden) agrarische bedrijven leidt mogelijk tot een toename van de emissie van stikstof (in de vorm van ammoniak). Deze emissies kunnen leiden tot extra depositie in het nabijgelegen Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal, gevoelige milieus binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en in de Wav gebieden.

Doordat de achtergronddepositie ter plaatse van het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal reeds boven de KDW van het habitatype Glanshaver- en vossenstaarthooilanden zal een toename van de stikstofdepositie in het plangebied leiden tot negatieve effecten. Doordat op dit moment de toename door de voorgenomen ontwikkeling niet inzichtelijk is kunnen significante effecten niet uitgesloten worden.

Om te onderzoeken in hoeverre ammoniakemissie van invloed is op de omliggende natuurgebieden (Natura 2000, Wav) zullen ammoniakberekeningen moeten worden uitgevoerd. De uitkomsten van deze berekeningen worden verwerkt in een Passende Beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet. Daarnaast zal kwalitatief worden beoordeeld in hoeverre verstoring door licht en geluid kan optreden op kwetsbare natuurgebieden.

Uitbreiding van de landbouw kan mogelijk ook gevolgen hebben voor leefbaarheid en gezondheid (o.a. geurhinder en fijnstof). In het MER zal hier globaal en in algemene zin op worden ingegaan (kwalitatief).

Recreatie en toerisme

In het kader van het voorgenomen bestemmingsplan worden geen omvangrijke ontwikkelingen in de vorm van nieuwe dagrecreatieve of verblijfsrecreatieve voorzieningen voorzien. Wel biedt het

bestemmingsplan beperkte en kleinschalige ontwikkelmogelijkheden, zoals kamperen en uitbreiding van wandel- en fietsroutes en het creëren van een toeristisch overstap punt. Mogelijke effecten bestaan uit verstoring, betreding en (beperkt) oppervlakteverlies van en in natuurgebieden. Nader onderzoek moet worden gedaan naar de leefgebieden van wintervogels, de bever en kwartelkoning. In hoeverre de activiteiten effect zullen hebben wordt in de MER kwalitatief onderzocht.

Wonen & werken

In het kader van het voorgenomen bestemmingsplan worden geen woon- en/of werk mogelijkheden voorzien op nieuwe locaties. Wel kunnen er door functieverandering nieuwe woningen of niet-agrarische bedrijven bijkomen. Dit betreft voornamelijk de omzetting van agrarisch bouwperceel naar wonen en/of werken of sloop en nieuwbouw. Naar verwachting zullen er als gevolg van deze ontwikkeling geen belangrijke nadelige milieugevolgen optreden. Hierop zal in het MER niet verder worden ingegaan.

Windmolens

De plaatsing van windmolens wordt niet uitgesloten binnen het bestemmingsplan en kan milieugevolgen hebben, o.a. geluidhinder en het optreden van slagschaduw. In het MER zullen de mogelijke effecten op een kwalitatieve manier worden beschreven.